

Granskning av utländska direktinvesteringar

April 2023

Den 16 mars 2023 lämnade regeringen en remiss till lagrådet avseende ett nytt granskningssystem och anmälningsskyldighet för utländska direktinvesteringar. Syftet med den nya lagen är att hindra utländska direktinvesteringar som kan skada säkerhet eller allmän ordning i Sverige.

En omedelbar effekt av den föreslagna lagen är att vid förberedelse, förhandling och genomförande av transaktioner måste nya faktorer beaktas i samband med bland annat due diligence, ansvars- och riskallokering av den nya tillståndsprocessen och transaktionens tidslinje. Lagförslaget är i linje med EU-kommissionens uppmaning sedan 2019 till medlemsländerna att införa harmoniserade och koordinerade granskningssystem av investeringar i känsliga verksamheter inom hela EU.

Den svenska lagen föreslås omfatta ett stort antal verksamheter och investeringar och går långt utöver befintligt regelverk kring prövning av överlåtelser av säkerhetskänslig verksamhet som följer av säkerhetsskyddslagen (2018:585). Säkerhetsskyddslagen kommer gälla parallellt med den nya lagen.

Förslaget medför att en ny anmälningsskyldighet införs för investeringar i, och förvärv av, vissa verksamheter. Vidare ges granskningsmyndigheten, som förväntas bli Inspektionen för Strategiska Produkter (ISP), behörighet att ställa upp villkor för, eller ytterst förbjuda, en investering i sådan verksamhet. Överträdelse av nya lagen kan medföra sanktionsavgift om upp till 100 000 000 kr och en investering som genomförs i strid med lagen kan ogiltigförklaras. I vissa situationer, så som vid förvärv av aktier på en reglerad marknad, kan investeraren åläggas en skyldighet att avyttra de förvärvade aktierna istället för att transaktionen ogiltigförklaras. ISP ges även rätt att inleda granskningar på eget initiativ utan föregående anmälan. Vidare kommer de anmälningar som görs till ISP att kommuniceras till EU-kommissionen och övriga EU-länders granskningsmyndigheter för granskning och kommentarer.

Lagen föreslås träda ikraft 1 december 2023 och omfattar samtliga transaktioner som fullgörs efter detta datum utan några föreslagna övergångsbestämmelser.

Vilka typer av investerare och investeringar omfattas?

Anmälningsskyldigheten föreslås träffa både svenska och utländska investerare och begränsas således inte till rena utländska direktinvesteringar, trots lagens underliggande syfte. Dock ska investeringar där det kan fastställas att investeraren inte har kopplingar till land utanför EU som utgångspunkt avskrivs utan att en granskning inleds och varken förbud eller villkor kan bli aktuella vid sådana investeringar. Vad gäller investeringar i aktiebolag omfattas både fullständiga förvärv och andra investeringar som medför att investerarens innehav efter investeringen motsvarar eller överstiger något av gränsvärdena 10, 20, 30, 50, 65 eller 90 procent av rösterna i aktiebolaget. Investeringar i både publika och privata aktiebolag omfattas och även nybildning av ett aktiebolag eller investering i ett aktiebolag som ska bedriva verksamhet inom lagens tillämpningsområde omfattas. Däremot omfattas inte förvärv av aktier till följd av en nyemission med företrädesrätt för befintliga aktieägare. Anmälningsskyldigheten föreslås, till skillnad från anmälan enligt säkerhetsskyddslagen, åligga investeraren. Målbolaget ska dock ha en upplysningsskyldighet gentemot investeraren.

Vilka verksamheter omfattas?

Lagen är avsedd att träffa bred skyddsvärd verksamhet i linje med EU-kommissionens förordning men med vissa avvikelser. Exempelvis undantas investeringar i medieföretag. Skyddsvärd verksamhet definieras närmare i lagförslaget enligt nedan.

Samhällsviktig verksamhet

Med samhällsviktig verksamhet avses verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet. Exempel på sådan verksamhet är infrastruktur för energi, transport, hälso- och sjukvård och kommunikation. Avsikten är att föreskrifter, som närmare definierar avgränsningen av begreppet, ska utfärdas.

Säkerhetskänslig verksamhet

Säkerhetskänslig verksamhet är sådan verksamhet som omfattas av säkerhetsskyddslagen och vilken redan idag omfattas av restriktioner vid överlåtelser. Begreppet tar sikte på militär eller civil verksamhet som har grundläggande betydelse för Sverige på nationell nivå och inkluderar bland annat flygplatser, energianläggningar och informationssystem för elektronisk kommunikation. Som nämnts ovan föreslås det nya granskningssystemet gälla parallellt med den separata prövning som sedan tidigare följer av säkerhetsskyddslagen och prövningarna kan i teorin ge olika utfall.

Verksamheter som hanterar kritiska råvaror och andra metaller och mineraler

Granskningssystemet föreslås omfatta verksamheter som prospekterar, utvinner, anrikar, eller säljer kritiska råvaror eller metaller eller mineraler som annars är strategiskt viktiga för Sveriges försörjning. Avsikten är att föreskrifter, som närmare definierar avgränsningen av vilka råvaror som omfattas, ska utfärdas.

Verksamhet som behandlar känsliga person- eller lokaliseringssuppgifter

Begreppet tar sikte på verksamhet som i stor utsträckning behandlar särskilda kategorier av personuppgifter, så som definierat i artikel 9.1 i EU:s allmänna dataskyddsförordning (2016/679), eller lokaliseringssuppgifter, så som definierat i lag (2022:482) om elektronisk kommunikation, i eller genom en vara eller tjänst. Verksamheter som kan falla in under begreppet är bland annat datamäklare, tillhandahållare av molntjänster och mobila applikationer samt hälso- och sjukvårdsföretag.

Krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden

Granskningssystemet föreslås omfatta verksamheter som tillverkar, utvecklar, bedriver forskning om eller tillhandahåller krigsmateriel enligt lag (1992:1300) om krigsmateriel eller produkter med dubbla användningsområden i enlighet med bilaga I till EU:s förordning (2021/821) avseende produkter

med dubbla användningsområden. Ovan innefattar ett stort antal produkter så som vapen och ammunition men också vissa programvaror och teknik som kan användas för både civila och militära ändamål.

Framväxande teknologier och annan strategiskt skyddsvärd teknologi

Slutligen föreslås granskningssystemet även omfatta verksamheter som bedriver forskning om eller tillhandahåller produkter eller teknik inom framväxande teknologier eller annan strategiskt skyddsvärd teknologi. Granskningssystemet föreslås även omfatta företag som inte bedriver sådan verksamhet men som har sådan förmåga. Regeringen har meddelat att den avser att utfärda föreskrifter som närmare definierar avgränsningen av vilka teknologier som ska omfattas.

Vilka tidsramar föreslås gälla?

Enligt lagförslaget ska granskningsmyndigheten fatta beslut om att inleda en granskning inom 25 arbetsdagar från det att en inkommen anmälan är fullständig. Därefter ska beslut om att godkänna eller förbjuda investeringen fattas inom tre månader, alternativt sex månader om det finns särskilda skäl. En process kan således ta upp till knappt åtta månader från det att en anmälan är komplett. Eftersom det idag inte finns någon möjlighet till föransmälan kommer en anmälan att kunna genomföras tidigast 1 december 2023 när lagen träder ikraft. Detta kan således medföra väsentliga förseningar för investeringar som avses fullgöras efter nämnda datum och behöver tas i beaktning redan nu.

Ikraftträdande: 1 december 2023
Övergångsbestämmelser: Nej
Sanktion: Upp till 100 Mkr och ogiltighet

Hitta förslaget [här](#)

Författare

Niclas Rockborn
Partner | Head of Specialist
+46 734 15 26 46
niclas.rockborn@gda.se

Foad Hoseinian
Partner
+46 734 15 26 79
foad.hoseinian@gda.se

Pierre Olsson
Senior Associate
+46 734 15 24 44
pierre.olsson@gda.se